

عنوان مقاله:

شناخت الگوهای دینامیکی و ترمودینامیکی بارش های سنگین فراگیر زمستانه ایران در بازه زمانی ۱۹۶۰-۲۰۱۰ (مطالعه موردی بارش سنگین فراگیر ۵/۱۲/۱۹۷۴)

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های جغرافیای طبیعی، دوره 52، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

مینا میریان - دکترای آب وهواشناسی دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران

مصطفی کرم پور - استادیار گروه جغرافیا، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران

محمد مرادی - استادیار گروه هواشناسی، پژوهشکده هواشناسی و علوم جوی، تهران، ایران

هوشنگ قائمی - استاد گروه هواشناسی، سازمان هواشناسی کشور، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

پژوهش حاضر با هدف شناخت الگوهای دینامیکی و ترمودینامیکی بارشهای سنگین فراگیر زمستانه ایران در بازه زمانی ۱۹۶۰-۲۰۱۰ انجام گرفته است. از اینرو، نخست شدیدترین دوره مرطوب در بازه زمانی پنجاهساله مشخص (سال ۱۹۷۴) و سپس فراگیرترین روز با بارش سنگین انتخاب شد (روز ۵/۱۲/۱۹۷۴). در ادامه، کمیتهای دینامیکی و ترمودینامیکی موردنظر در محیط برنامهنویسی فورترن ۷۷ تعریف شد و برای تحلیل تغییرات زمانی کمیتهای نقشههای گرافیکی آنها ترسیم و تحلیل شد. نتایج نشان میدهد در زمان رخداد بارش سنگین فراگیر، منطقه همگرایی قوی در سطح کشور شکل گرفته که منطبق بر منطقه واگرایی تراز میانی جو صعود دینامیکی هوا را موجب شده است. در این شرایط، مقادیر تاوایی نسبی و تاوایی مطلق منطبق بر بخش شرقی ناوه افزایش مییابد. مقادیر تاوایی پتانسیلی راسبی- ارتل ترازهای فشاری ۵۰۰ و ۵۰ هکتوپاسکالی و سطح همآنروپی ۳۳۰ کلومین نیز بهسبب عواملی چون افزایش گرادیان دمای پتانسیل، افزایش تاوایی مطلق، و همچنین زیاد شدن پایداری ایستایی در سطوح فوقانی جو افزایش مییابد. این شرایط نشان میدهد که در رخداد بارشهای سنگین این نواحی، علاوهبر تغییرات دینامیک سطوح میانی و زیرین وردسپهر، تغییرات دینامیک پوشنسپهری نیز نقش مهمی ایفا میکند.

کلمات کلیدی:

بارش سنگین، تاوایی، دینامیکی، همگرایی، واگرایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1292321>

